

Óravázlat (2018. október 15.)

A pedagógus neve: Hajdu Zsolt

Tantárgy: magyar nyelv és irodalom

Osztály: 9.C

Az óra témája: Balassi Bálint vitézi versei – az Egy katonaének című vers értelmező elemzése

Az óra cél- és feladatrendszere: A verselemzés módszerének bemutatása Balassi Bálint egy versén keresztül azzal a céllal, hogy a tanulóknak mindig megfelelő készségként álljon rendelkezésre a műelemzés metodikája

Az óra didaktikai feladatai: bevezetés a témába, ráhangolás, motiválás, ismeretbővítés, rendszerezés, a házi feladat kijelölése, értékelés

Tantárgyi kapcsolatok: történelem, művészettörténet, zene

Felhasznált források: tankönyv, szöveggyűjtemény, digitális tananyag, zenelejtő

Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
8.00 - 8.01	Óraszervezés, jelentés				
8.01 - 8.09 8 perc	Felelés: Balassi istenes versei <ul style="list-style-type: none"> • A reneszánsz ember vallásossága • Újszerű téma a magyar irodalomban • Emberi léthelyzet, kapcsolat Istennel • Két vers: <i>Bocsásd meg, Úristen...</i> és az <i>Adj már csendességet...</i> című művek összehasonlítása	tanári kérdések, tanulói válaszok	egyéni	szöveggyűjtemény	

<p>8.09 - 8.12</p> <p>3 perc</p>	<p>A vitézi vers témájának felvezetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. téma Balassi költészetében (e vers az egyetlen igazi vitézi vers) • életének meghatározó, talán leginkább sikeres része a katonáskodás • a XVI. század magyar történelme bővelkedik harcokban (végvári élet) 	<p>tanári előadás</p>	<p>frontális</p>		
<p>8.12 - 8.18</p> <p>6 perc</p>	<p>Hogyan elemezzünk jól verset?</p> <p>A mai óra témája egyetlen vers elemzése: Balassi Bálint <i>Egy katonaének</i></p> <p>De mielőtt a versre térnénk...</p> <p>zanza.tv (1. részlet: 0.14 – 1.09)</p> <p><u>Gyűjtsük össze címszavakban: milyen szempontok szerint kell megvizsgálnunk a verset; mit kell összegyűjtenünk és megneveznünk, hogy a verselemzésünk jó lehessen!</u></p> <p><u>Párban dolgozzanak!</u></p>	<p>tanári irányított kérdés</p>	<p>pármunka</p>	<p>projektor</p> <p>füzet táblakép (1) projektor</p>	<p>https://zanza.tv/irodalom / reneszansz/balassi-balint-egy-katonaenek-cimu-muvenek-elemzese</p> <p>ismétlés, rendszerezés, felkészülés</p>

<p>8.18 - 8.20</p> <p>2 perc</p>	<p><u>Hallgassuk meg (olvassuk el) a verset!</u></p> <p>Megfigyelési szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan mutatja be Balassi a vitézek életét? • Mit tudhatunk meg a vitézek hétköznapijairól? <p>zanza.tv (1. részlet: 1.15 – 3.27)</p>	<p>szempontok</p> <p>média</p>	<p>frontális</p>	<p>projektor</p>	
<p>8.20-8.35</p> <p>15 perc</p>	<p>Most haladjunk a verselemzési szempontoknak megfelelően!</p> <p>1. A keletkezés (1588 v. 1589)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>török idők, végvári harcok</u> (XVI.sz.d.) • <u>életrajz:</u> ismeri a végvári vitézek életét; magánéleti kudarcok, szerelmi bánat ⇒ Lengyelországba bujdosik • <u>célja:</u> nosztalgia? ⇒ is! <u>megszépítés, igazolás is!</u> <p>2. Cím/műfaj „A végeg dicséretére” – latin - „vitézi ének” mint műfaj nem létezett (előtte históriás ének) B. emelte fel a műköltészet szintjére</p>	<p>tanári utasítások, kérdések</p>	<p>frontális, majd páros és csoportos</p>	<p>szöveggyűjtemény füzet</p>	

	<p>- dal, óda - énekvers</p> <p>3. A vers szerkezete</p> <ul style="list-style-type: none"> tudatos reneszánsz költő ⇒ jól felépített vers, szimmetrikus szerkezet (tk. 118.old.) <p>1., 3., 5. vszk. – pillérek</p> <p>Mi a különbség a két ív szakaszai között? (szépség ⇔ árnyoldal)</p> <p><u>Páros feladat:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Gyűjtsék össze, milyen szépségei vannak a vitézi életnek! (2-4.vszk.) Gyűjtsék össze, milyen árnyoldalai vannak a vitézi életnek! (6-9.vszk.) <p><u>Csoportos feladat:</u></p> <p>reneszánsz ember + tablószerűség</p> <p>szín, hang és mozgás</p> <p><u>Színek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a tavaszi erdő-mező zöldje, az ég tiszta kékje, a virágok tarkasága, a a fegyverzet ezüstös csillogása <p><u>Hangok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a természet hangjai: madárcsicsérgés, szélzúgás, lombusogás a vitézek által keltett hangok: a fegyverek élesítése, kardcsörgés, trombitaszó, a csata hangjai 			<p>tablakép (2) projektor</p> <p>tankönyv 118.old. <i>Jól felépített vers..</i></p>	<p>reneszánsz: harmónia, arányosság, természetszeretet</p>
--	--	--	--	---	--

	<p>Mozgás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a vitézek készülődése, nyargalása, csatája 				
8.35 - 8.37 2 perc	<p>4. Költői képek Keressenek költői képeket, alakzatokat! (metafora, figura etymologica, szinekdoché)</p>		egyéni	szöveggyűjtemény	
8.37 - 8.38 1 perc	<p>5. versszak reneszánsz embereszmény: hazért, becsületért, keresztény hitért kell harcolni!</p>	tanári előadás			Balassi fedezte fel a hazáért való önfeláldozó közdelem erkölcsi szépségét. Számára a vitézek a reneszánsz embereszmény megtestesítői.
8.38-8.41 3 perc	<p>Balassi-strófa tudatosság, 3-as számmisztika</p> <ul style="list-style-type: none"> • magyaros verselés • 6/6/7 • aab/ccb/ddb 	tanári előadás	frontális	szöveggyűjtemény	
8.41 - 8.43 2 perc	<p>hazafiság</p> <p>Kevés verse szól Balassinak a vitézi életéről. Másik ilyen verse, amelyben szintén búcsúzik hazájától:</p> <p><i>Ó, én édes hazám, te jó Magyarország...</i> kezdetű</p>	tanári előadás	frontális	szöveggyűjtemény	a haza iránti tiszteletre, hazaszeretetre nevelés

	<p>„virtus et humanitas” a ma emberének is példa a helytállás</p>			tábla	
<p>8.43 - 8.45 2 perc</p>	<p>házi feladat</p> <p>1. Hasonlítsuk össze a két verset és keressük meg, milyen hasonlóságok fedezhetők fel!</p> <p>2. Hogyan értelmezhető az Ó, én édes... utolsó verszaka? értékelés, elkészítés</p>		frontális	szöveggyűjtemény	

táblakép (1)- kivetítve

forrás: <https://zanza.tv/irodalom/reneszansz/balassi-balint-egy-katonaenek-cimu-muvenek-elemzese> - 7'21''

táblakép (2) – kivetítve

forrás: <https://zanza.tv/irodalom/reneszansz/balassi-balint-egy-katonaenek-cimu-muvenek-elemzese> - 5'15''

